



KONYA  
BÜYÜKŞEHİR  
BELEDİYESİ

KONYA BÜYÜKŞEHİR  
BELEDİYESİ'NİN  
KATKILARIYLA



Şehrin

YeniGün GAZETESİ'NİN  
ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR

Afızası

CİLT: 5 • SAYI: 14

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

16 HAZİRAN 2023 CUMA

GEZ DÜNYA'YI  
KAL KONYA'DA

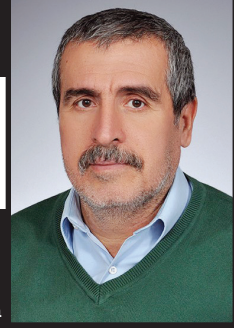
## ADAM SENDE...

**B**azen her şeyden el etek çekip bir köşeye çekilmeyi hayal ediyorum. Düşünce olarak bana cazip geliyor. Hatta deniz kenarında bir sahil kasabasına yerleşip orada emekliliğin tadını çıkarmak istiyorum. Ruhun kendimi bu duruma hazırlamak için kendi kendime terapi işlemlerine başlıyorum. Ne rahat bir hayat süreceksin... Her ay çıkarmak zorunda olduğun üç dergi olmayacak. Bakımı ile meşgul olacağın bir bahçen bulunmayacak. Konya'dan köye, köyden Konya'ya taşınmak zorunda kalmayacaksın. Bu gitgeller sırasında harcadığın yakıt parası cebinde kalacak vs. vs.

Düşünmek güzel ama... Hani derler ya "Uzaktan davulun sesi hoş gelirmiş" O misal benimki de hayalden öteye geçmiyor. Kendi kendime yüklediğim veya yüklediğim sorumluluklar beni adeta esir almış, bir türlü yakamı bırakmıyor. Yaptığım veya yaptığımı sandığım işler bir görev gibi üzerime yapışmış. Zamanı yaklaşınca beni bir evtik alıyor. Heyecan basıyor. Yazıları takibe başlıyorum. Gelenleri okuyorum. Yazma sözü verip halen göndermeyenleri arayıp nerede kaldı yazınız. Ne zaman göndereceksiniz gibi sorularla muhataplarımı sıkboğaz ediyorum. İnsanlara rahatsızlık veriyorum.

Peki, üzerime vazife olmayan bu işlere niçin sarılıyorum? Kültür ve sanat bu kadar önemli mi? Kültürümüz unutulsa ne olur? diye düşünmüyor değilim.

Ama "İlim müminin yitik malıdır." İlim Çin'de de olsa gidip alın" diyen bir peygamberin ümmeti olma iddiasında bulunmak kolay değil. Bu iddianın hayat



**SADIK  
GÖKÇE**

sadikgokce@hotmail.com

bulması için çalışmak, çalışmak ve yine çalışmak gerekiyor. Tembellik bu ümmete yasak... Bu kimlik bize üretmeyi, yazmayı ve anlatmayı farz kılıyor. Görevden kaçamıyoruz. Bana ne diyemiyoruz. Bize nispet yaparcasına yanlışa doğru koşanlara aldırmandan geçemiyoruz. İlla ki doğru bildiğimizi ve doğru diye inandığımızı anlatacağız.

Çünkü biz akl ediyoruz. Düşünüp ibret alıyoruz. Olayları kıyaslayıp sonuç çıkarıyoruz. Yol kenarlarında olan tarihi harabeleri gezip bir zamanlar bize bir şey olmaz diye böbürlenenenlerin halini görüyoruz. Ve bütün bunlar bize yeni görevler yüklüyor. Çalışmak, çalışmak, çalışmak...

Acemi birliğim olan Eğirdir Dağ Komando Okulunun hemen girişinde kapının tam karşısında bir yazı yer alıyordu. Bilmiyorum aynı ifade bugün de duruyor mu? Orada şöyle yazıyordu; "Dinlenmenin en güzel yolu daha fazla çalışmaktır."

İşte bu söz benim deniz kıyısında yaşamak hayallerimin önündeki en büyük engel. Dinlenmek istiyorum! Öyleyse daha fazla çalışmalı ve daha fazla üretmeliyim. Belki vücudum biraz yorulur. Ama yaptığım işin ruhuma verdiği dinginliğin zevkini hiçbir şey veremez bana.

NİYET HAYIR, AKİBET HAYIR...

## İÇİNDEKİLER

• ADAM SENDE...

**SADIK GÖKÇE**

• KAYNAK DERGİSİ'NDEKİ

KONYALI ŞAİRLER

**MUSTAFA ÖZCAN**

• HAFIZANIZDA KAÇ BEYİT VAR?

**FATMA TUTAK**

• GEZ DÜNYA'YI, KAL KONYA 'DA

**FATMA ŞEREF POLAT**

• AŞKINDÜNÜ VE BUGÜNÜ

**ANUŞ GÖKÇE**

• ÖLÜLER TOPRAĞA GÖMÜLÜR,

HATIRALAR YÜREĞE...

**ŞABAN KUMCU**

## KAYNAK DERGİSİ'NDEKİ KONYALI ŞAIRLER



**MUSTAFA  
ÖZCAN**

**K**aynak aylık şiir dergisidir. İlerleyen yıllarda on beş günde bir yayımlanmıştır. İlk sayısı 1 Ocak 1948 tarihinde çıkmıştır. İlk sayının ön sözü "Çıkışımız- Adımız"(A. D) takdim edilmiştir. A. D, Avni Dökmeci'nin kısaltılmışıdır. Her yayın organı yayın alanına atılırken konuşur. Bu önsözde büyük iddialarda olmadıklarını söyleyen Avni Dökmeci, "edebiyat, sanat ve fikir aşına bir kaşık yağ katabilirsek kıvancımız sonsuzdur" demektedir. Yollarının Atatürk yolu olduğu ifade edilmiş ve nedenle bu adı aldıkları şöyle açıklanmıştır: "...Şiir dergisi için daha yumuşak, daha güzel ad mı yoktu? "Hepsi, Şairler, Vazo" adları arasında bocalarken, kardeşimizin "Kaynak, Oya" demesi üzerine "Kaynak"ı tercih ettik. Bu kelime ahenk bakımından sertti diğerlerine nazaran; ama mana bakımından zengin ve bizim yapmak istediğimize uygundu. Türk şairlerini bir arada toplamak, kaynaştırmak; edebiyatımız için ileride bir kaynak olabilmek ve nihayet temiz bir su!

Sayfalarımızı açıyoruz; gürültülü hayat atmosferi altında yorulanlar "ayda bir de olsa" şiirin iksirini kana kana içsinler"

Derginin sahibi Avni Dökmeci, Yazı İşleri Müdürü kardeşi Turhan Dökmeci'dir. Ankara'da çıkmıştır. Sayısı 25 kuruşa satılmıştır. Uzun süre sadece şiir dergisi olarak kalmıştır. İlk sayfada, "Eserleriyle Yaşayanlar", "Şiirleriyle", "Bu Ayın Seçmeleri" alt başlığı altında yazılara ve şairlere yer verilmiştir. İlk "Bu Ayın Seçmeleri"nde Ziya Osman Saba ve M. Faruk Gürtunca'nın şiiri okurla buluşturulmuştur. "Eserleriyle Yaşayanlar"ın ilki olarak da büyük Atatürk'ün adı anılmıştır. Daha sonra bu kısımda Tevfik Fikret, Namık Kemal gibi edebiyat tarihine mal olmuş edipler anılacaktır. "Biyografileri ile" alt başlığı altında Tevfik Tanyolaç, Behçet Necatigil, Nahit Ulvi Akgün, Ceyhun Atuf Kansu, İsmail Âli Sarar gibi şahsiyetlerin kısa biyografilerinden söz edilmektedir. Derginin daha ilk sahifesinde gördüğümüz bu yapı, uzun süre korunacaktır.

İlk sayıdaki şairler, Özdemir Asaf, Vehbi Cem Aşkun, Osman Attila, Neyir Aykut, Melih Başar, Adnan Bulak, İ. Zeki Burdurlu, A. Nadir Cansel, Faruk Çağlayan, Avni Dökmeci, Tur-

han Dökmeci, Ayhan Hünel, Mahmut Kuru, Ü.Y. Oğuzcan, Azmi Tekinalp, Ercüment Uçarı, M. A. Solfasılı, İbrahim Uğur, Halim Yağcıoğlu, A. H. Yeşilyurt'tur. Daha sonra bunlara çok tanınmış şairler de eklenecektir. Hatta zamanla şiiri bırakarak farklı edebi türlerde kendini tanıttacak Muzaffer Uyguner, Adalet Ağaoğlu, Fakir Baykurt, Talip Apaydın gibi şahsiyetlerle karşılaşılacaktır.

Dergide şiir, hikâye, tenkit alanında yapılacak yarışmalar da söz konusudur. Bu yarışmaların derginin yayın süresinde gerçekleştirildiğini görüyoruz. Cahit Sıtkı, Nurullah Ataç, Ahmet Muhip Dıranas gibi ünlü şair ve yazarlarla yapılan söyleşiler de dergiye renk katmıştır. Yahya Kemal üzerine yapılan anket ise döneminde ses getirmiştir. Şöyle demek yerinde olacaktır. 1956'da kapanan bu dergi, Feyzi Halıcı'nın **Çağır**'sı, dönemin **Hisar**'ını hatırlatmaktadır. Bu dergilerde yazan bazı şairler, hatta **Varlık**'taki bazı şairler bu **Kaynak**'ın sahifelerinde kendilerine yer bulmuşlardır. Konyalı şairlerin de şiirlerini **Kaynak**'ta yayımladıkları görülmektedir. Dolayısıyla Konyalı şairlerin şiirleri üzerinde araştırma yapacaklar, Kaynak dergisini göz ardı etmemelidirler. Yazımızın uzamaması için bu şairlerin şiirlerine yer verilecek ve sadece bir örnekle yetinilecektir.

**Celâl Çumralı:** **Kaynak** dergisinde şiirleri çıkan bir şairdir. Hakkında kısa bir bilgi bulunmaktadır. 1916 yılında doğmuş, 1939 yılında Ankara Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur. Dergide şiirleri çıktığı sıralarda Samsun sulh yargıcısıdır. Şiirin, bir türlü söylenebilen bir güzellik bütünü olduğuna inanmaktadır. Böylece şekil ve mana olgunluğunu, tecridi imkânsız unsurlar olarak kabul etmektedir. En çok sevdiği şiiri "Yaşamak"tır.

O zamanlar iki kitabı yayımlanmıştır. İlki **Büyük**(1945, diğeri de **Kırk Dalganın Suyu ve Kırk Çakıl Taşı**(1946). **Büyük**, takdir görmüş bir kitabıdır. Celâl Çumralı'nın bu şiir kitabıyla ilgili olarak, kendisinin yeni söyleyişe katıldığı

ve ondan ümitli olunduğu şeklinde bir görüş belirtilmiş,

**Dinledim derinlerden duyulan ses güzeldi  
İnandım ki içimde bir insan sevgisi var!**

gibi güzel övgülenmiş mısraları var” denilmiştir<sup>1</sup>

**Kırk Dalganın Suyu ve Kırk Çakıl Taşı**(1946), o sıralarda yüz kuruşa satılan bir hikâye kitabıdır. Celâl Çumralı'nın yazdığı ilk hikâyeleri bu ad altında toplanmıştır. Samsun Halkevi yayınlarının on dördüncü kitabıdır. Bu kitapta daha çok yurt hikâyelerine yer verilmiştir. Kitaba adı verilen birinci hikâyenin bir masal tadında olduğu ifade edilmiştir<sup>2</sup>

Dergide Celâl Çumralı'nın şu şiirleri çıkmıştır: “Yaşamak”<sup>3</sup>, “İnsanların Kaybeden Ev”<sup>4</sup>, “Kaynak”<sup>5</sup>, Turhan Ender’e ithaf edilmiş bir şiiri: “Bir Hastanın Rüyası”<sup>6</sup>, “Arkadaşım”<sup>7</sup>, “Plajda”<sup>8</sup>,

**Kaynak'ta** şiirleri çıkan başka bir Konyalı da Muvaffak Sami Onat'tır. Avni Dökmeci, “Dört Kitap” başlıklı yazısında “edebiyatımızda son aylarda öyle bir kıpırdanış var ki sevinmemek mümkün değil” demektedir. İşte bu kıpırdanışa hız verenlerden birisi de Muvaffak Sami'dir. Avni Dökmeci onun için şu değerlendirmeyi yapmıştır:

“**Muvaffak Sami** “Gel Gör ki” diyor. Kitabın içine girelim; ne göreceğiz bakalım. Evvelâ tabiata açılmış kapısı şairin! Tabiat sevda ile mi başlar bilmiyorum. Şair sevdalıdır, âşıktır. Hem öyle ki tam eski devir sevdası. Şu kelimelere bakın hele; hüsrana, cevri cefa, makam, devran, fasl, bab, meth ü sena, visal, haddi simin” “Gidip Göreceğimiz” ilk şiirinde. Fakat Muvaffak Sami hep bu dille mi konuşur? Hayır! Birçok şiirlerinde o kadar durudur ki, şiirlerini sevmek yalan olur. İşte size dört mısra:

**Beli ki garip şey sevmek**

**Hayal gibi, su gibi, yaşamak gibi garip ve güzel;  
Ve çağırısı geliyor insanın ömür boyunca:**

**Bazı bazı gel!**

Tabiattan hayata geçen şair bakın ne diyor:

**Hülyalı damlacıkları bu ışıkların,  
Ki zaman olmadı kaybolalı,**

**Mesafe kadar uzun, an kadar kısa**

**Yaşamının masalı.**

Hayat adamı muhakkak ki düşünecek; şair dostumuz da bizi düşünceye gönderiyor:

**Neden bir kızgın ok başında saplı**

**Neden aradığım cevher bir alev.**

Tabii şairimiz borçludur. Bunu ödeyecektir. “Rüya” ile bunu öderim sanmış. Ama aldıyor. Rüya'dan gayrisi başka yerlerde yayınlanan şiirler. Uzun yıllardan sonra bir tek şiirle nasıl borcunu öder? Biraz velud olsun canım. Hem “Rüya”sını defalarca okuduğum halde beğenemedim.”<sup>9</sup>

**Muvaffak Sami**, 1919 da doğmuştur. 1942'de Siyasal Bilgiler Fakültesini bitiren şair, o sıralarda Çalışma Bakanlığı'nda iş müfettişidir. **Vazo (1941), Yaratılış (1942), Göl Gör ki(1948)** şiir kitaplarıdır. Şiiri nasıl anladığını da şöyle anlatmaktadır:

“Sanat bence; zamanı, politikası olmayan tek şey ve muhakkak ki en ulvi bir mecburi boşalımadır. Çilesi ve samimiyeti olmayan insanı sanatkar, doğum sancısı çektirmeden meydana gelen eseri de sanat eseri saymam.”

Başka bir örnek olarak da “En Azdan” şiiri yayımlanmıştır: Bu şiir için “En Azdan” sevdiğim şiirlerimden biridir. Nasıl bir halet-i ruhiye içinde yazıldığını ise kimselere anlatamam” demektedir.<sup>10</sup> Şairin “Bilinmez” şiiri, Kaynak'ın, “en yeni yazıları, şiirleri ve resimleriyle Üstün Sayı” denilen sayısında yer almıştır.<sup>11</sup> **Ahmet Tufan Şentürk**, Dergide en çok şiiri çıkan Konyalı şairdir. Şair kendisi hakkında şu bilgiyi vermiştir:

1919'da Ermenek ilçesinin Lamos köyünde doğdu. İlköğrenimini çeşitli illerde yapan şair, İstanbul'da Haydarpaşa lisesini bitirerek hayata atılmıştır. Şentürk, “Ankara Hukuk Fakültesi'nden ayrıldım, ayrılmadım, şimdi memurum, işte bu kadar”<sup>12</sup>

Ahmet Tufan Şentürk'ün **Kaynak'ta** 9 şiiri yayımlanmıştır. Bunlar sırasıyla şunlardır: “Adres”<sup>13</sup>, “Bugün”<sup>14</sup>, “Kavga”<sup>15</sup>, “Bahar Yağmuru”<sup>16</sup>, “Bu Şiir Mektup Yerine”<sup>17</sup>, “Kavga 2”<sup>18</sup>, “Bir Dosta Mektup”<sup>19</sup>, (Bu şiiri İsmail Âli Sarar'a ithaf etmiştir), “Toroşlara”<sup>20</sup>, “Neylersin”<sup>21</sup>

**Ali Sert**, 1950 'de **Köyden Sesler** şiir kitabını

1-Kaynak, Sayı: 9, 1 Eylül 1948, s.33

2-Kaynak, Sayı: 13, 1 Ocak 1949, s.39

3-Kaynak, Sayı: 13, 1 Ocak 1949, s.39

4-Kaynak, Sayı: 11, 1 Kasım 1948, s. 15

5-Kaynak, Sayı: 14, 1 Şubat 1949, s.54

6-Kaynak, Sayı: 19, 1 Temmuz 1949, s. 225

7-Kaynak, Sayı: 43, 1 Temmuz 1949, s. 177

8-Kaynak, Sayı: 52, 1 Nisan 1952, s.101

9-Avni Dökmeci, “Gel Gör ki”, Kaynak, Sayı.

18, 1 Haziran 1949, s.208

10-Kaynak, Sayı: 20, 1 Ağustos 1949, s.251

11-Kaynak, Sayı:17. 1 Mayıs 1949

12-Kaynak, Sayı. 28, 1 Nisan 1950, s. 70

13-Kaynak, Sayı. 4, 1 Nisan 1948, s.26

14-Kaynak, Sayı: 8, 1 Ağustos 1948, s.26

15-Kaynak, Sayı: 28, 1 Nisan 1950, s.70

16-Kaynak, Sayı: 31, 1 Temmuz 1950, s.179

17-Kaynak, Sayı: 34, 1 Ekim 1950, s.262

18-Kaynak, Sayı: 35, 1 Kasım 1950, s.293

19-Kaynak, Sayı: 40, 1 Nisan 1951, s.101

20-Kaynak, Sayı: 48, 1 Aralık 1951, s.328

21-Kaynak, Sayı: 51, 1 Mart 1952, s.80

çıkarmıştır. 1929 yılında Konya'nın Botsa köyünde doğmuştur. İvriz Köy Enstitüsünü bitiren Ali Sert, o sıralarda Elmasun başöğretmenidir. Üç şiiri çıkmış Kaynak dergisinde. Bu üç şiirin ikisini Turhan Dökmeci'ye ithaf etmiştir. Bunlar "Yalnız İnsan"<sup>22</sup>, "Ben Gurbet İnsanı Değilim"<sup>23</sup> ve "Nasibimiz"<sup>24</sup> dir.

**Mevlüt Kaplan'ın dört şiiri Kaynak**'ın sayfalarında yer bulmuştur. Bu şiirlerin ilki "A"<sup>25</sup>, diğeri de "İntikali Devraniye"<sup>26</sup> adını taşımaktadır. Üçüncüsü kısa bir şiir olan "Altmış Altiya Bağlanan Kadın"<sup>27</sup>. Ayrıca "Temizlik Yoklaması" adında kısa bir yazısı göze çarpmaktadır.<sup>28</sup> "İkmalli Kız"<sup>29</sup> şiiri ise öğretmenlik hayatının gözlem ve izlenimlerini içermektedir.

Kaynak'ta Mevlüt Kaplan'ın bir de "Orhan Veli İçin Anılar" başlıklı düz yazısı vardır. Kaplan, 1955 yılında Gazi Eğitim Enstitüsünde öğrencidir. Bir gün okulda arkadaşlarıyla birlikte Orhan Veli'yi anma programı düzenlemek istediklerini söyler. Fakat okul idaresi buna izin vermez. Gerekçe ise sıradandır: "Öğrencisiniz, derslerinizden başka şey düşünmeyin, derslerinizden geri kalmayın." Aradan bir kaç hafta geçer. Bu defa Ankara Yüksek Okullarının Öğrenci Dernekleri, Erkek Teknik Öğretmen Okulu'nda bir şiir yarışması düzenlerler. Ancak salon yetmezliği yüzünden beş yüz öğrencisi bulunan okuldan çekilen kur'a ile ancak yüz öğrenci katılabilecektir. Mevlüt Kaplan'ın şanssızlığı burada da kendini gösterir. Fakat vazgeçmez. Bu defa yarışmaya katılanlar arasında yer aldığını söyleyerek, biraz da ikna ederek, toplantıya katılabilir. Güç bela kendisine yer bulur. Sırası gelince de Orhan Veli için yazdığı şiiri okur. Jüri şiirleri dinledikten sonra değerlendirmeye geçer. Neticenin sabırsızlıkla beklendiği bir ortamda jüri başkanı Nurullah Ataç, sahneye gelir ve şöyle der:

"Çok sevdim bu geceyi. Okuyanlar iyi okudu. Ama üç kişi derece alacak dedikleri için üç kişi kazandı. Üç kişinin adını, puanlarını okudu.

İşte benim adım da çıkmasın mı? Gittim, hediyemi almaya. Nurullah Ataç sordu:

"Orhan Veli'yi sever misin?"

"Kendisini görmedim. Ama şiirlerini çok severim. Tebrik etti. Takdir etti. El sıkıştık. Bir kitap verdi. Üzeri jelatin kâğıdıyla sarılıydı. Yol açar açar; zar zor yerimi buldum. Nurullah Ataç'ın verdiği eser, Orhan Veli'nin "Bütün Şiirleri"ydi. Kaç yıl önce almıştım bu kitabı ben. Ama olsun. Orhan Veli'nindi ya..."<sup>30</sup>

Konyalı şairler arasında dergide tek şiiriyle görünen imzalar da vardır. Bunların en meşhuru Bekir Sıtkı Erdoğan'dır. Karamanlı şairin "İki Sevda"<sup>31</sup> başlıklı şiiri, Kaynak'ta yayımlanmıştır. Bozkır'ı şiirlerinde terennüm eden Saffet Çalışır da Kaynak'ta imzası bulunan şairlerdendir. "Kimsesizlik"<sup>32</sup> şiiri burada yayımlanmıştır.

Kaynak'ta iki Akşehirli şaire de rastlanmaktadır. İlki Muammer Karabağlı, diğeri de Muammer Yüzbaşıoğlu'dur. Karabağlı'nın Kaynak'ta üçü şiir, biri de hikâye olmak üzere dört yazısı çıkmıştır. Şiirlerin adları şöyledir: "Bu Gözler Başka Türlü Bakmalı"<sup>33</sup>, "Bursalı"<sup>34</sup> "Âkıbet"<sup>35</sup>. Hikâyesi ise "Bir"<sup>36</sup> adını taşımaktadır. Muammer Yüzbaşıoğlu'nun ise "Zaman Durmuyordu"<sup>37</sup>, "Hangisi?"<sup>38</sup> ve "Herkesten Ayır"<sup>39</sup> şiirlerini Kaynak sayfalarında buluyoruz. Konya Halkevi'nin edebî faaliyetlerinde adı geçen fakat hakkında pek bir bilgi edinemediğimiz Yıldırım Kuzucu'yu da burada hatırlatmak gerekir.<sup>40</sup> Sadece Yıldırım Kuzucu değil, Konya yerel basınında şiirleriyle karşılaştığımız Muzaffer Esin de "Şart" başlıklı şiirini burada okurla buluşturmuştur.<sup>41</sup> Çumralı Kemal Bayram Çukurkavaklı da bu dergide "Karanlıklarında" şiirini yayımlamış<sup>42</sup>, onu "Istrati ve Ben" şiiri izlemiştir.<sup>43</sup> Ayrıca derginin fikir ve sanat dünyası ile ilgili anketini cevaplandırmıştır.<sup>44</sup> Bu üç soruluk anketi cevaplandıranlardan birisi de Ali Sert'tir.<sup>45</sup>

Kaynak dergisinde Konyalı şair Oğuz Tansel'in

22-Kaynak, Sayı: 8, 1 Ağustos 1948, s.26

23-Kaynak, Sayı: 34, 1 Ekim 1950, s.250

24-Kaynak, Sayı: 50, 1 Şubat 1952, s.47

25-Kaynak, Sayı: 12, 1 Aralık 1948, s.16

26-Kaynak, Sayı: 30, 1 Haziran 1950, s.149

27-Kaynak, Sayı:98,1 Eylül 1954, s.274

28-Kaynak, Sayı:90,1 Ocak 1954, s.27

29-Kaynak, Sayı:107, 1 Haziran 1955, s.154

29-Mevlüt Kaplan, "Orhan Veli İçin Anılar", 30-Kaynak,

Sayı: 109, Aralık 1955, s.313

31-Kaynak, Sayı: 4, 1 Nisan 1948, s.17

32-Kaynak, Sayı: 5, 1 Mayıs 1948, s.14

33-Kaynak, Sayı:19, 1 Temmuz 1950, s.232

34-Kaynak, Sayı: 31, 1 Temmuz 1950, s.178

35-Kaynak, Sayı: 45, 1 Eylül 1951, s. 249

36-Kaynak, Sayı: 46, 1 Ekim 1951, s.276-277

37-Kaynak, Sayı: 53, 15 Nisan 1952, s.133

38-Kaynak, Sayı: 54, 1 Mayıs 1952, s.172

39-Kaynak, Sayı: 61, 15 Ağustos 1952, s.98

40-"Aşksız da Yaşanır Belki", Kaynak,

Sayı: 30, 1 Haziran 1950, s.151

41-Kaynak, Sayı: 15, 1 Mart 1949, s.82

42-Kaynak, Sayı: 69, 15 Aralık 1952, s.643

43-Kaynak, Sayı: 60, 1 Ağustos 1952, s.355

44-Kaynak, Sayı: 71, 15 Ocak 1953, s.51

45-Kaynak, Sayı:64, 1 Ekim 1952, s.482



çevirileri vardır. Çevirilerinden birisi "Gülünç Şey"<sup>46</sup> adını taşımaktadır. Jacques Prevert'den çevrilmiştir. Aynı şairden iki çeviri daha yapmıştır: İlki "-Olay Veya-"<sup>47</sup>, diğeri "Haylaz Öğrenci"<sup>48</sup>. Claude Sarnet'den ise "Adam"<sup>49</sup> şiiri Türkçeye kazandırılmıştır. Oğuz Tansel'in "Festival"<sup>50</sup> adını taşıyan eleştiri yazısını da burada anmak gerekmektedir. "Şairler Yaprağı" dergisini, Dinar gibi küçük bir kasabada çıkaran Nedret Gürcan, aynı zamanda şiirler yayımlamakta, bu şiirlerini kitaplaştırmaktadır. Gürcan, "Yaşadıkça Aşk"tan sonra şiirlerini "Festival"de toplamıştır. Oğuz Tansel de işte bu kitabı eleştirmiş, kitabı Ressam Güngör Kabakçoğlu'nun resimlediğini belirtmiş, resimlerin kitabın havasını, şiirlerin dünyasını başarıyla yansıttığını vurgulamıştır. Kitabın içeriğini değerlendiren Oğuz Tansel, eseri, severek okuduğunu söylemiş, hatta okurlara tavsiye ettiğini bildirmiştir. Tansel'in "Köyün Türküsü"<sup>51</sup> şiiri de Kaynak'ta çıkmıştır. Şairin, "Yorumlayabilirsin" başlıklı şiirini derginin 1 Şubat 1956 tarihli 111. sayısında bulabiliriz(s.40). Oğuz Tansel'in "Yurdum"u, **Gözünü Sevdiğim** kitabından aktarılmış bir şiir notuyla yayımlanmıştır.<sup>52</sup> "İki Sivri Akıllı"sı da 1954 yılı yazında

dergi sayfalarında görülmüştür.<sup>53</sup> İlyas Halil ise şairin (Tansel) "Mayku"sunu İngilizceye çevirmiştir.<sup>54</sup> Dergide Konyalı şairlerden yabancı dile çevrilen bundan başka şiir göze çarpmamaktadır. Kendisi Konyalı olmayıp da şehrin ve dünyanın büyük değeri Hz. Mevlâna'yı anlatan şiiriyle Muzaffer Uyguner'i de buraya ekleyelim. Uyguner, bildiği gibi, araştırma ve incelemeleriyle tanıyan, yüzlerce eleştiri ve kitap tanıtma yazısı yazmış yazarımızdır. Gençlik döneminde şiirler de kaleme almıştır. "Mevlâna'nın Türbesi"nde şiiri onlardan birisidir.<sup>55</sup>

Konya'da doğmuş, hatta yetişmiş, sadece yerel yayın organlarında değil, ulusal yayın organlarında da şiirleri çıkmış birçok şair vardır. Yazılarımızda bunlardan zaman zaman bahsedilmiştir. **Çınaraltı** dergisinden, **Türk Sanatı**'na kadar birçok dergide bunların kimler olduğunu gösterdik, hatta hangi şiirleriyle bu dergilerde yer aldığını belirttik. Ancak şimdiye kadar **Kaynak** dergisinde olanlara bir türlü değinme fırsatı bulamamıştık. Yazımız uzun olmasın diye de bu şiirlerin adlarını vermekle yetindik. Konyalı yazar ve şairlerin adlarına, eserlerine şimdiye kadar sözünü etmediğimiz daha başka dergilerde de rastladığımızı ifade edelim.

46-Kaynak, Sayı: 109, Aralık 1955, s.211  
47-Kaynak, Sayı:84, 1 Ekim 1953, s.86  
48-Kaynak, Sayı:87, 15 Kasım 1953, s.177  
49-Kaynak, Sayı: 108, Mayıs 1955, s.119

50-Oğuz Tansel, "Festival", Kaynak, Sayı: 113, Haziran 1956, s.96-98  
51-Kaynak, Sayı: 101, 1 Aralık 1954, s.346  
52-Kaynak, Sayı: 105, 1 Nisan 1955, s.102  
53-Kaynak, Sayı: 96, 1 Temmuz 1954, s.201




## MESNEVÎ'NİN GÖLGESİNDE



AHMET SEVGİ



# اهل دين را باز دان از اهل كين همنشين حق بجو با او نشين

*Din ehlini kin ehlinen ayırt et.  
Hak'la oturanı ara, onunla otur.  
(Hz. Mevlânâ)*

**DİNDARLIK VE KİNDARLIK**  
*Dindar asla kindar olmaz, bunu aklından çıkarma ey mümin,  
Hakperestlerle otur kalk ki olasın bütün şerlerden emin.  
16 Haziran 2023*

*(Ahmet Sevgi)*



## HAFIZANIZDA KAÇ BEYİT VAR?

**T**am damat adayına sorulacak soru. Eskiler muhabbet ederken birbirlerine sorarmış hıfzınızda kaç beyit var diye. Bu biraz hayalhanen ne kadar geniş, kelime hazinen dolu mu yani bir konu hakkında düşünürken ne kadar geniş bir çerçeveden alabiliyorsun ya da bir sorunla karşılaştığında müşkülünü hal yolunda olumluya olumsuzaya aynı derecede müsamahalı yaklaşabiliyor musun demek gibi. Maddiyatının, toprağının, nüfuzunun sınırlarını sormaktan uzun vadede daha işlevsel gibi görünüyor son tahlilde. Hemen her mevzuda bazen bizzat yaşadığı bazen okuyup öyle olması gerektiğine hükmettiği olaylarda kalem oynatmış söz söylemiş kelamı kibar ehli. Düşünsenize hafızasında divan edebiyatının sel sebilinden birçok beyitler bulunan ya da Akif'ten, Yahya Kemal'den Ahmet Hamdi'den inciler barındıran bir zatın kâinata, insana, olaylara bakışı, yorumlayışı ne kadar farklı; bir kararın eşiğine geldiğinde tercihinde göstereceği isabet ne denli yerinde olurdu. Şimdi, aman canım

FATMA  
TUTAK

bunca sanal bellek varken şiir ezberlemenin ne lüzumu var, diye sorabilirsiniz. Ben de size bir makineye yahut sanal belleğe bilgi yüklemek depolamak ile bir şiiri atasözünü veziz sözleri hatıratı masalı hıfz etmek arasında büyük fark vardır derim. Zira insan zihni kelime vasıtasıyla düşünür, hayal eder, düşünce geliştirir ve düşünceler arasında bağlantı kurar. Böylelikle gelişir derinleşir değişir; kalıplara sığmaz olur ve hatta onları paramparça eder.

Maalesef bunların devri geçti. Çağ açıp çağ kapatan ataların torunları artık başkalarının açtığı çığırda izin verildiği kadarıyla -mahdut ölçülerde- debelenmekte. Bunu da sosyal medyadan televizyondan duyup devşirdiği mottolarla yap(ama)maktadır.

Okula başladığı günden hatta okul öncesinden itibaren bir çocuğun tertemiz zihnine hap bilgi tepmek, çözüldüğü test ve doğru sayısının çokluğu



üzerinden muamele etmekle o incelik yakalanamaz. Eğitim öğretim mekanizması şimdilerde bir hızar makinesi gibi çalışıyor ne yazık! Düşünceyi yeni fikirleri, hayalleri ve hep aykırı görülen farklı bakış açılarını buduyor. Edebiyat şiir, düz yazı, masal, hikâye, tekerleme, efsaneler, destanlar, atasözleri hayatın dışına itilmiş durumda. Öğrencilerin bunlara harcayacak zamanları yok. Müfredata Türkçe-Edebiyat dersi adı altında konulan dilbilgisi kurallarıyla birkaç şair,

yazar, eser ismi ve bunların kronolojik sıralamalarından öteye geçemiyor. Öğretmen ve velilerden sık sık çocukların erken yaşlarda başlatılmasına rağmen bir türlü yabancı dili akıcı konuşamadığına ve okuduğunu anlayamadığına dair şikâyetler duyarız. Doğrudur. Çok mesai az verimlilik, üzerinde durulması gereken mühim bir husustur. Fakat çocuklarımızın ana dilini kullanmadaki yetkinlikleri sanki mahsus göz ardı edilir. Oysaki anadilini doğru okuyamayan doğru yazamayan okuduğunu anlayamayan hâsılı doğru kullanamayan bir çocuk yalnızca yabancı dilde değil diğer bütün derslerde sınırlıdır ve maalesef istenilen seviyeye ulaşamaz.

Peki, ne yapalım? Çocuklarımızı küçük yaşlardan itibaren tabletle, telefonla, televizyonla değil masallarla, hikâyelerle tanıştıralım. Okuma alışkanlığı edinmeleri için kendimiz rol model olarak yanlarında kitap dergi gazete okumaya özen göstereyim. Hali hazırda uygulanan eğitim öğretim sisteminde ise köklü değişim elzendir. Aksi halde korkarız ki canım memleketin okumayan, düşünmeyen, yeni şeyler üretmeyen, dilini bilgisini hafızasını yitirmiş nesiller eline kalması kaçınılmazdır. Bizden söylemesi...

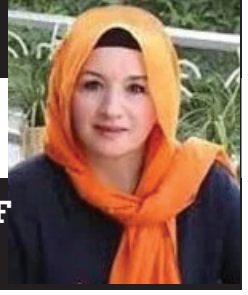




## GEZ DÜNYAYI, KAL KONYA 'DA

**B**ir bahar akşamı otobüsün camından izleyerek girdiğim bu sade, sessiz, gösterişsiz bozkır şehrine bu kadar hayran olup ayrılmayacağım o günlerde söylese hiç inanmazdım. Bana göre üniversite sınavı hazırlığı için bir yıl, kazandığım okul burada olursa en fazla dört yıl kalacağım geçici bir duraktı Konya...

Fakat şimdilik kişisel kaderimin ördüğü ağları bir başka zamana bırakıp şehirle ilk tanışmanın sonradan büyük bölümünün ne kadar haksız çıkacağı dış gözlemlerin tatlı tuhaflığını anlatmak istiyorum. O zamanki yaşıma göre epeyce şehir görmüş biri olarak, bir şehre girince, zihnimde orası ile ilgili türkülerin söyleneceğini biliyordum. Konya bu konuda oldukça zengindi. Burada ilk anda aklınıza gelecek "Konyalım Yürü" den başlayıp, "Eremedim vefasına dünya'nın, bir kuş konmuş sarayına Konya'nın" ya da "Meram'daki bağlar bizim olacak" gibi birçok türkü aralıksız içinizdeki fonda devam edebilir. Bende de öyle oldu. Ancak etrafa bakınca ne bu türkülerin çıktığı bir belde görebildim ne de Mevlana'nın, Şems'in, Yunus'un, Muhyiddin Arabî'nin yaşadığı, efsanevi hükümdar Alaaddin Keykubat'ın

FATMA ŞEREF  
POLAT

yönettiği, Karamanoğulları ile Osmanlıların kıyasıya kapıştığı, Gazi Mustafa Kemal'in o muhteşem kalpağı ile trenden inip Mevlevi erkanının müthiş bir törenle karşıladığı tablo gibi zihnimde asılı duran o siyah beyaz fotoğraftaki şehir! O şehir bu şehir miydi acaba? Ne beklediğimi ben de bilmiyorum ama sanki her şeyin üstünde garip bir örtü vardı. O zaman aklıma gelen benzetme "Yüz Yıl Uyuyan Şehir" isimli bir Avrupa masalıydı. Her nasılsa galiba bir büyücü öfkelenip bir şehrin insanlarını yüz yıl uykuya mahkûm ediyor sonra da herkes olduğu yerde uyuya kalıyordu. Süre bittiği gün o kente giren kahraman gibi insanların da yavaş yavaş uyanmasını şehirlerine sahip çıkmaya başlamasını izliyordum sanki. Kimse Konya'nın gerçek gücünün, görkeminin asırların imbiğinden damıtılmış birikiminin farkında değildi ya da o günlerde bana öyle geliyordu. Asıl tanınması keşfetmesi, her buluşta hayret etmesi gereken bendim aslında.



Çünkü Konya ilk bakışta kendini asla ele vermeyen surlarını herkesle paylaşmayan, hazinlerini her göze sunmayan, kendine has gizemleri olan bir şehirdi.

Hatırladıkça beni gülümseten bir başka yanı da Konya'nın göz almaz düzlüğünün bende bıraktığı etki. Daha önce dereli tepeli, iniş yokuş kentler gördüğümünden mi bilmiyorum. . . Konya'nın içinde sürekli bir yükselti arasam da yapay Alaattin Tepesinden başka bir şey bulamamıştım. Ve oradaki çay bahçelerine çıkıp şehre baktığım da Allah'ın devasa bir ütüsü olduğunu Anadolu'nun ortasındaki bu şehri defalarca hiç buruşuk alan bırakmadan ütülemiş olduğunu hayal eder arkadaşlara anlatırdım. Ne yapayım bu düzlüğü başka türlü açıklayamıyordum. Konyalılar bu benzetmeyi tebessümle karşılar "İstanbul'u Ankara'yı ütülemediğine göre bu da Konya'nın güzel bir ayrıcalığı" derlerdi.

Belki baştan söylemeliydim yıl 1988! Yani şimdiki Konya'dan bahs etmiyorum ama temel birçok şeyi değişmedi sanıyorum. Misafir gözü ile ilk Konya izlenimleri anlatmak istemişim ancak yazdıkça bir yazının yetmeyeceğini fark ediyorum. Ama şunu da mutlaka söylemek isterim. Ankara Büyük Dershane'den gelip Büyük Konya Dershanesine devam edince Zafer'i – Kızılay, Kayalıpark'ı – Ulus gibi kodlamışım zihnimde. Bir hafta sonra Ankara'dan bir arkadaşım

arayıp ben de gelmek istiyorum nasıl bir yer diye sorduğunda "Valla büyük ama küçük, Kızılay'dan, Ulus'a kadar yürüdüğümde tanıdığım bütün insanlarla karşılaşıyorum" dedim. "Nasıl yani sen Konya'da değil misin?" deyince yaptığım gafı fark ettim ve isimlere alışamadım diye düzelttim. Sonra devam ettim "Yani büyük bir şehirdeyim ama insan ilişkileri bakımından bizim köy gibi, herkes herkesi tanıyor" . Yıllardır göç almasına ve çok büyümesine rağmen devam eden bu tanışıklık ve yakınlık bence Konya'nın en güzel özelliklerinden biri ve büyük bir şehir için iyi değerlendirilirse büyük bir avantaj diye düşünüyorum.

Evet, o kendini saklayan şehirden birçok şey öğrendim ve ne kadar şehir gezsem yaşamak için bir kez daha Konya'yı tercih etmiş olarak dönüyorum. Evet, o türkülerin şiirlerin toprağı, o dehaların, o kahramanların otağı ve daha fazlasıydı Konya! Benim bütün söyleyeceklerimi Konyalı büyük bir şair özetlemiş aslında:

Mevlana'nın sezmediği  
Mantıkları çözmediği  
Kitapların yazmadığı  
Fikir Konya'da Konya'da

**Bekir Sıtkı Erdoğan**



## AŞKIN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

“İlim kesbiyle rütbe-yi rıf’at  
Arzu-yu muhal imiş ancak  
İşk imiş her ne varsa âlemde  
İlim bir kıyl u kal imiş ancak” (Fuzuli)

Sevgili okurlarım, bu gün sizlerle aşk kelimesi üzerinde biraz sohbet etmek istiyorum. Şimdi böyle bir konu nereden icap etti, diye birçok kişinin kafasını kurcaladığımı hissediyorum. Benim de aklımda böyle bir konu yoktu, ta ki eşim Sadık Gökce, bir televizyon programında iki hanımefendinin aşk kelimesi üzerine konuştuklarını izlemiş ve çok ilginç bulmuş.

Bir gün öğleden sonra çocuk hikâyelerinde “ben de varım” diyen şair yazar Fatma Tutak’la sözleştik ve Dede bahçesinde eşimle birlikte oturup sohbet etti. Eşim dedi ki;

“Ben moderatörüm, siz ikiniz de konuşmacı-sınız. Şimdi size bir soru soracağım. “Aşk nedir? Günümüzde Leyla ile Mecnun, Ferhat ile Şirin, Arzu ile Kamber gibi ölümsüz aşklar var mı? Sizler bu konuda ne düşünüyorsunuz?”. Bizler de dilimizin döndüğü kadar aşk üzerine görüşle-rimizi ifade ettik. Şimdi konumuza geri dönelim.

Günlük hayatta en çok kullandığımız kelime-lerden biri de aşktır. Kadın, kocası eve girerken ilk hitabı, keyfi yerindeyse, her hangi bir sıkıntısı yoksa “Aşkım hoş geldin? olur. Daha sonra el yüz yıkanıp sofraya oturulduktan sonra “Aşkım nasılsın? Bu gün işlerin nasıldı? Çok yorgun musun?” gibi ifadeler sıralanır. Eğer kocasından bir şey isteyecekse “Aşkım bu gün çok güzel bir elbise gördüm. Birlikte gidip bakabilir miyiz?” gibi ifadeler takip eder.

Gençler yeni tanıştıkları zaman biraz çekin-gen olurlar. Aradan biraz zaman geçip birbirle-rine alıştıkları zaman “aşkım” demeye başlarlar. Birbirlerini çok sevdiklerini, âşık olduklarını söylerler. “Senin için ölüyorum. Aşkım sana canım kurban, Bizim aşkımız çok derin, hiç bitmez.”

Bazen de aşk yıldırım çarpmış gibi olur. İnsan büyük bir duygu yoğunluğunda sarsılır. Elleri ayakları birbirine dolaşır. Bu şekildeki aşka **yıldırım aşkı** derler. Genç kız veya delikanlı “görür görmez âşık oldum” der.

Gözler kalbin aynasıdır, gözler yalan söyle-mez, der atalarımız. Eğer bir kişinin duyguları gerçek değilse gözleri ele verir. Konuşurken

ANUŞ  
GÖKCE

gözlerini kaçırır, göz göze gelmemeye çalışır.

Peki, aşk var mıdır? Nasıl bir duygudur? Her önüne gelen âşık olur mu?

Bu soruya cevap vermek için kişinin ya ken-disinden çok emin olması ya da bizzat yaşaması gerekir. Çünkü aşk somut bir şey değil, duygusal bir iletişimdir.

## Gerçek aşk nedir?

Gerçek aşk, hiç bitmeyen, sürekli kendini ye-nileyen bir aştır. İyilikte ve kötülükte, hastalıkta ve sağlıkta, yaşlılıkta ve gençlikte, varsılıktta ve yoksullukta duygularından hiç taviz vermeyen, karşılıksız, her halükarda insanların birbirini sevmesi demektir. Bir an bile ayrı kalmaya da-yanamayan, sevgilinin yüzünü her daim görmek isteyeninin duyduğu aştır.

Aşk, çok değerli bir varlığa karşı duyulan sonsuz bir sevgidir. Bu sevginin ölçüsü yoktur, sınırsızdır. Dervişlerin Allah’a karşı duydukları aşk bu türdendir.

## Geçmiş Dönemlerde Aşk

Şüphesiz aşk konusunda çok şey yazıldı, çizildi. Ben de hususta birkaç Hak dostunun şiirlerinden alıntılar yaparak aşkı kelimelere dökmek, birkaç kelam etmek istedim.

Hazret-i Mevlana aşkı, Allah’a kavuşmak, onun sevgisine nail olabilmek için dünyevi hırs ve heveslerden vazgeçerek kalbi Yüce Yarata-nın sevgisiyle doldurmak, kavuşmak özlemiyle yanıp tutuşmak olarak görür. Kişilerin birbirine karşı duyduğu aşkı ise ilahi aşka götürecek bir köprü olarak kabul eder. O, “Zahiri güzelliğe ait bulunan aşklar aşk değildir. Onlar nihayet bir ar olur.” (Mesnevi, C:I, B:205) der. Gerçekten kişiye duyulan aşk karşılık bulmazsa insanı rezil eder. Karşılık bulur, sevgiliyle gayri meşru iliş-kilere girerse utanç verici durumlarla karşılaşır.

Hız. Mevlana için aşk, ucu bucağı belirsiz olan bir denizdir. Ona göre bu aşk denizi sırlarla doludur. Bunun bir damlası umut, geri kalanı korkudur. Akıl korkulara yaklaşmak istemezken aşk ise korku nedir bilmez. Aşk, duyuların idrak edemeyeceği âlemi anlamaya çalışan tek kıla-



vuzdur. Âşık, değirmen taşının altına girmiş gibi belalara uğrar, sabreder. İçinde fayda elde etme ümidini öldürmüştür. Neyi var neyi yoksa ortaya koyar. Tanrı'dan aldığı gibi yine hepsini tanrıya verir ve tertemiz olur. (Mesnevi, C:6, 1967)

Aşkı Tanrı sırlarının usturlabı olarak gören Mevlana, bu kelimeyi şerh etmek için ne söylenirse söylensin kifayetsiz kalacağını belirtir. "Çünkü kalem yazmada koşup durmaktadır, ama aşk bahsine gelince çatlar aciz kalır." Mesnevi C: 1, B:110 vd.)

Mevlana'ya göre aşk, tüm olumsuz duyguları, duygusal bozuklukları ve farklılıkları sağlıklı bir duyguya dönüştüren bir iksirdir. Yine ona göre düşünme ve akıl yürütme sınırlı iken, sadece aşka dair olan hayat sonsuz niteliklere sahiptir. (Melahat Ürkmez, Mevlana'da aşk Sırrı ve nihai Bütünlüşme, s. 20, Palet Yay., 2. Baskı, Konya- Ağustos 2009) Ona göre kişisel duygulara hitap eden aşkı buğdayın dış kabuğudur. Özü yemek için, hakiki aşkın hazzına ermek için cehdle, imanla çalışmayı, hak âşıklarıyla oturup kalkmayı tavsiye eder.

Bir gün adamın biri Hz. Mevlana ile görüşmek ister. Şems kapıda durarak adamı içeri almaz. Hazret-i Pir'le ne konuşmak için ne getirdin diye sorar. Adam şaşırarak:

"Sen ne getirdin de onu bize göstermeye engel olursun?" der.

Şems, ben ona canımı veririm, sen ne verirsin diye adamı içeri salmaz.

Hz. Mevlana'nın çağdaşı Yunus Emre de aşkı bir kendinden geçiş, ilahi sırların tecellisine kavuşmak olarak telakki eder. Artık bu noktada sen ben yok biz vardır. Âşık maşuk, maşuk da âşık olmuştur. Allah kendisini seven kulunu elbette sevecek, bir anda âşık maşuk olacaktır. Yunus Emre'nin şu dizeleri aşkı ne güzel tarif eder:

"Tattık bu aşk cefasının tâ erince ma'şuka  
Zira ki o dost benim derdimin devasıdır.

Henüz bu yer olmadan, gök yaratılmadan  
Evliyalar vatani, padişah kal'asıdır

Mevlana Hüdavendigâr bize nazar kılalı  
Anın görklü nazarı gönlümüz aynasıdır..."

(Yunus Emre Hayatı ve Şiirleri, Haz. :Esen Rüzgâr, s.320, Liya Yay.,I. Baskı, Ankara 2014)

Yunus Emre bir Hak aşığı, bir gönül dostudur. O, yere göğe sığmayan Allah sevgisinin küçücük kalbimize sığıdığını ifade ederek büyük küçük kim olursa olsun birinin kalbini kıran kişinin Kâbe'yi yıkmak kadar büyük günah işlediğini

savunmaktadır.

Çağlar ötesinden bu günlere seslenen Yunus Emre, hakiki sevginin Allah sevgisi olduğunu, bu aşkla yanıp tutuşmadan, kendi benliğini, hırs, arzu ve hevesini aşkın ateşiyle eritmeden Allah'ın dostluğunu kazanamayacağını belirtir. Kendisi de dünyaya ait neyi varsa terk edip bu aşkın deryasına dalmış, derdiyle mutlu olmuştur.

"Severim ben seni candan içeru  
Yolum vardır bu erkândan içeru

Beni bende demen ben bende değilim

Bir ben vardır bende benden içeru" (Rüzgâr, a.g.e.,s.325) dizelerinde bir aşkın coşkunluğu ifade edilmiştir.

İlahi aşkı arayanlar her devirde olmuştur. Kimisi bu aşkı bulmuş, mutlu olmuş, kimisi de kişisel duyguda kalarak İlahi sırlara erişememiştir. 16. Yy. da Kanuni devrinde yaşamış olan Fuzulî de bu aşk deryasına dalıp, inci mercan toplayanlardandır. Bağdat'ın fethinden sonra Kanuni Sultan Süleyman'ı öven bir kaside yazarak takdim etmiştir. Onların inci- mercanı Hakk'ın onlara bağışladığı imtiyazlardır. Onlar varlıklı olmak yerine fakirliği seçmişler ve ellerinde ne varsa halka dağıtmışlar; alarak değil vererek mutlu olmuşlardır. Verdiklerinin kat be kat fazlasını da Cenabı Hakk onlara geri vermiştir.

Arapça ve Farsça beyitlerin altında Türkçe açıklamasını yapan Fuzulî, Divanının dibacesinde bu dünyada gördüklerimizin Allah'ın sıfatlarının bir tecellisi, yansıması olduğunu söyler. Bu nurların hazzı nihayetsizdir. Her aynanın da meleküttan ayrılmayacağını beyan eder. (Fuzulî, Fuzulî Divanı Osmanlıca pdf, Toronto Üniversitesi Kütüphanesi, s.6)

Fuzulî, Sevgili peygamberimizi övmek için yazdığı su kasidesinde,

"Saçma ey göz eşkinden gönlümdeki odlara su  
Kim bu denlü tutuşan odlara kılmaz çare su"

(Fuzulî Divanı Tenkitli metin, Haz: Dr.

Abülhakim Kılınç, s.207, pdf, Türkiye Yazma Eserler kurumu Yay. I. Baskı, İstanbul 2021)

beyitlerinde görüldüğü üzere âşık olan kişinin gönlündeki ateşi suyun bile söndüremeyeceğini ifade etmektedir.

Aşk derdiyle o kadar sarhoş olan Fuzulî;

"Ya rab belayı aşk ile kıl âşına beni

Bir dem belayı aşktan kılma cüda beni"

diyerek aşk derdiyle mutlu olduğunu, bir an bile bu hazdan ayrı kalamayacağını belirtmektedir.

Fuzulî Allah ile olan yakınlığını hiçbir şeye değişmemektedir.

“Bir vere ehli eğer kılsa ibadet yüz yıl  
Saati adlce vermez eser-i kurbu Hüda”  
(Kılınç, a.g.e, s.350) Bir kişinin yüz yıl ibadet  
etmesinden bir saatlik Allah’a yakın olma hali  
daha üstün olarak kabul etmiştir.

“Kıl tefahür kim senün hem var tek aşıkun  
Leylinin Mecnunu Şirinin Ferhadı var.” (Kıl-  
ınç, a.g.e,s.452) Kendisinin aşkıyla Leyla ile Mec-  
nun’dan ve Ferhat ile Şirin’in üstün görmektir.

Her dönemde Hak âşıkları ortaya çıkmıştır.  
Bunların çoğu (Somuncu Baba) gibi kendilerini  
gizledikleri halde hal ve tavırlarıyla âşikâr ol-  
muşlar ve açtıkları tekke ocağında Türk insanın  
irfanına yön vermişlerdir. Ahmet Yesevi ve  
talebeleri birçok gönül dostu yetiştirerek Türk il-  
lerine göndermiş ve halkın Müslüman kalmasına  
ve kimliklerini korumasına yardım etmişlerdir.  
Âşık Paşa yazılarıyla Türk dilinin gelişmesine ve  
halkın bilinçlenmesine yardımcı olmuş bir hak  
dostu ve emir eridir.

#### Günümüzde gerçek âşık var mıdır?

Bu soru için olumlu cevap vermeyi çok  
isterdim. Bir toplumda ahlaklı adamlar çoğa-  
lırsa o toplum gelişimini tamamlar. Medya ve  
internet tarafından gençlerimiz olumsuz kültür  
unsurlarına maruz kalırken onların manevi  
tarafını doldurmayı ihmal ettik. Bu yüzden  
günümüz insanları hem ahlaken hem de  
ruhen bir çöküntü halindedir. Değerlerimizin  
içi boşaltılmış, insanlar birbirine güvenemez  
olmuşlardır. Her şey madde ile ölçülür hale  
gelmiştir. Paran varsa işlerin yolunda gider  
yoksa istersen bir köşede öl, bir yudum su dahi  
veren olmaz.

Komşu komşunun kapısını açmaz oldu.

Selam vermek bile artık bir kusur olarak  
görülüyor. Birine selam versen, “Af buyurun çı-  
kartamadım” veya “Beni nereden tanıyorsun?”  
yahut “Benden bir menfaat mi bekliyor aca-  
ba?” gibi tepkilerle karşılaşılıyor. Kendimize  
o kadar yüksek duvarlar ördük ki şahsımızdan  
başka kimseyi görmüyoruz, düşünmüyoruz.

Evlilikler bile zenginler arasında bir  
ortaklık şirketi halini aldı. Zengin malına mal  
katmak için başka bir zenginın kızına ya da  
oğluna talip oluyor. Orta halliler ise borç harç  
düğün yapıyorlar, senetleri ödeyemeyince ya  
ayrılıyorlar ya da intihar ediyorlar.

Birbirlerini severek evlendiklerini söyleyen  
gençler altı ay geçmeden ayrılıyorlar. Hani  
bunlar birbirlerini çok seviyorlardı.

Araya para konusu girdi mi dostluklar  
birden bitiyor. Komşusu veya kardeşi borçlarını  
ödemekte zorlanınca dost bildikleri kenara  
kaçıyor. Hâlbuki eskiden el birliğiyle borçlar  
kapatılır, dostun yaptığı hatadan dönmesi  
sağlanırdı.

İnsanlar birbirini sevmiyor ki Allah’ı sev-  
sin. Niçin lüks bir yaşamı bırakıp da dünyadan,  
hayatından vaz geçsin? Allah’ın yarattığına,  
kendisine boyun eğdirilen hayvanlara bile hor  
davranan insanların kalplerinde sevgi ne gezer.

Millet olarak uçurumun dibine hızla yu-  
varlanıyoruz. Bizi yere çakılmaktan kurtara-  
cak, bize uzanacak bir el istiyoruz. Bozulan  
ahlakımızı düzelterek, boşalan kalplerimizin  
dolduracak Allah dostlarını, vicdan ve gönül  
erlerini bekliyoruz.

Sevgilerimle...



## ACZİMİN GİRYESİ



Ahmet  
Sevgi

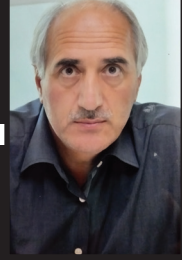
### ENANİYET

*Kibir, gurur ve enaniyet hastalığı hemen her canlıda vardır,  
Kendini beğenmeyi bırak, zararın neresinden dönersen kârdır.  
16 Haziran 2023*

(Ahmet Sevgi)



## ÖLÜLER TOPRAĞA GÖMÜLÜR, HATIRALAR YÜREĞE...



### ŞABAN KUMCU

Bu yıl, bu bahar sabahında, şair bir anenin acısını, elemi, sessiz çıktığını, oğluna yazdığı "Dünyayı Sana Bırakıyorum" şiiriyle içimizde hissedeceğiz. Ve bu şiirin bestelenen nağmelerini Mustafa Sağyaşar'ın muhteşem yorumuyla dinleyip hüzünleneceğiz...

Bir sabah bakacaksın ki bir tanem,  
Ben yokum,  
Dünyayı sana bırakıyorum.  
Söz aldım saatlerden,  
Sana koşacaklar,  
Söz aldım gecelerden,  
Seni uyutacaklar.  
Şarkılardan söz aldım,  
Hatırlatacaklar,  
Ve gözlerimdeki son yağmurlar pencerede,  
Belki bir gün bir buğday misali  
düştüğüm yerde,  
Belki de bir dikenin dibindeyimdir çaresiz,  
Kim bilir nerelerde.  
Bir sabah bakacaksın ki bir tanem,  
Ben yokum,  
Dünyayı sana bırakıyorum...

"Hatırlamak Üzerine..." Bir sevgili, bir okul arkadaşı, bir askerlik arkadaşı, bir hapis-hane arkadaşı, bir hastane arkadaşı olabilir. Ya da bunlara benzer candan bir gönül dostu. İş görürken, kitap okurken, caddede yürürken, yatarken veya herhangi bir yerde; yıldırım düşer gibi düşer aklınıza. Özlemle beraber bir sızı duyarsınız benliğinizde. Geçmişte yaşadığınız, bir daha dönemeyeceğiniz, göremeyeceğiniz yıllara götürür sizi. Acı günler bir yana, tatlı günlerin de acısını duyarsınız. **Ölümler toprağa gömülür, hatıralar yüreğe... Toprak mı vefalı, yürek mi vefalı bilmiyorum.**

#### Abdürrahim Karakoç

##### ANADOLU'DA BAHAR

İlk baharı geldi Anadolu'nun  
Silifke'de çiçek açtı nar şimdi.  
Her tarafı yeşillendi Bolu'nun,  
Sultandağı benek benek kar şimdi.

Eğri yollar yaylaların kuşağı,

Çayır çimen sevgililer döşeği,  
Hora teper Sürmene'nin uşağı,  
Dadaşların oynadığı bar şimdi.

Durgun çayı köpüklendi Daday'ın,  
Palmiyeler zümrüt tacı Hatay'ın,  
Çukurova cennetidir bu ayın,  
Ayдын ili efelere dar şimdi.

Gönül dile gelir kaval sesinde,  
Boz martılar düğün yapar Mersin'de,  
Isparta'nın renk renk gül bahçesinde,  
Bülbüllerin neşesini gör şimdi.

Cıvı cıvı sessiz duran yuvalar,  
Kelebekler birbirini kovalar.  
Halı gibi nakışlandı ovalar...  
Bölük bölük sarı, yeşil, mor şimdi.

Aşıklar diyarı Elbistan ili...  
Olur mu bu mevsimin bağı İrem'i,  
Her çeşmenin üç-beş tane güzeli,  
Her çiçeğin bir arısı var şimdi.

Çıkıp baksan Çamlıca'nın başına,  
İki kıt'a bir boğazda aşına...  
Karakoç'um, gel yorulma boşuna,  
İstanbul'u tarif etmek zor şimdi.

#### Abdürrahim Karakoç

Elbistan denince; Türkçemizin ve hecenin büyük şairi, Abdürrahim Karakoç'u hatırlamak mümkün mü? Bu yıl, baharı görmeden hazanı yaşadık. Hüzünlü bir bahar içindeyiz. Anadolu'ya bahar geldi gelmesine de bizim içimizde yanan kor ateşi, baharın meltem rüzgârlarıyla tazelenmeye devam ediyor. Bu ızdırıp günlerimizde garip kaldık, boynumuz büküldü. Ramazan Ayı'nın rahmetine, mağfiretine ve bereketine kaybettiğimiz elli bini aşkın insanımızın yokluğunda ulaşmaya çalışıyoruz. Bayramın sevincini idrak edemedik, yüreğimizde hissedemedik.

Zaaflarımızın, ihmallerimizin, ihtiraslarımızın

zın altında ezildik. Günlerdir; saniyeler, dakikalar içinde gelen ve peşimizi bırakmayan büyük sarsıntıların sonuçlarını konuşuyoruz. Hesap edilemeyi, hesap edebilir miyiz? Akılla, inançla, azimle, gayretle, tedbirle ve bir deprem ülkesi olduğumuzu asla unutmadan, milli bir bilinçle evet... Bu topraklarda yeni istiklal mücadelemizi, fay hatlarına karşı vereceğiz. Artık bu gerçeği biliyoruz. Üstat **Abdürrahim Karakoç**, yıllar önce bir şair duyarlılığıyla, Anadolu'nun bir baştan bir başa, betonlaştığını görmüş, acı bir dille, şiirlerine konu etmiştir.

#### CEVAPSIZ KALAN SUALLER

Yürü duvar beton, otur yer beton,  
Tavana bakarsın, bakma der beton,  
-Yağmur yağın toprakların nerede?

Ne çiçekler açar ne kuşlar öter,  
Yolların on adım ötede biter,  
-Serbest gezen ayakların nerede?

Her günü hasrettir haftanın ayın,  
Hani ya bayramın, düğünün toyun,  
-İlin, yurdun, konakların nerede?

Gönlün gamdan geçer gama taşınır,  
Boş direkler boynu bükük düşünür,  
-Dalga dalga bayrakların nerede?

.....

Mehmet Emin Yurdakul'un "Bırak Beni Haykırayım" şiirinde dediği gibi; şairler bir milletin deniz fenerleridir. İçin için kaynar yanar, görür,

hisseder; bazen bir "ney" gibi inler, ışık tutar, harekete geçmemizi beklerler.

.....

Unutma ki şairleri haykırmayan bir millet,  
Sevenleri toprak olmuş, öksüz çocuk gibidir.

Bu yazımızda sözü; milletimizin yüreğinin sesi olan, şairlerimize, ozanlarımıza, âşıklarımıza bırakacağız. Acılarımızı, ızdıraplarımızı, öfkelerimizi şairlerimizin gönüllerinden kopup gelen mısralarla dindirmeye çalışacağız... Evet, bugün sevdiğimiz, hem de çok sevdiğimiz toprağın altında yatıyor. Büyük şair, **Abdürrahim Karakoç'un "Size Bıraktım"** dediği gibi, "ırmağı, deryayı, kavgayı, dövüşü bize bıraktılar."

.....

Hiçbiriniz telaş etmesin boşa,  
Doyacak gözünüz toprağa, taşta,  
Beni inancımın koyun baş başa,  
Topyekûn dünyayı size bıraktım.

Konya, Beyşehirli Şair, **Saliha Değirmenci Yavaş-Zühre'm** 'in bugünlerde yazdığı bir şiirinde yine, göz yaşlarımızı içimize aktırıyoruz.

Yarabbi aman ya ilahi ne olur aman,  
Zelzeleden ibret alın mı dedin?  
Aniden gümbürtü çöktüğü zaman,  
Fayda vermez sana malın mı dedin?

Denizler deryalar çekilmiş gibi,  
Nere baksan mevta, nere baksan ölü,  
ekilmiş gibi,  
Azrail başıma dikilmiş gibi,  
Kibirden sakınsın dilin mi dedin?



Yalandan sakınsın dilin mi dedin?

Her yanı açıldı, yeşil bağların,  
Yürü mü dedin de coştı dağların,  
Ölüden farkı yok kalan sağların,  
Ürperin ürperin senin yok, çulun mu dedin?

Engin yüksek oldu, ovalarımız,  
Dağıldı sımsıcak yuvalarımız,  
Semaya yükseldi dualarımız,  
Gayrı doğru yolu bulun mu dedin?

Süslü mobilyalar yere yayıldı,  
Enkazın altından feryat duyuldu,  
Üç beş tuğla ardı gurbet sayıldı,  
Takdir benim, tedbir alın mı dedin?

Ey köpeğe muhtaç eden Allah'ım,  
Geriye gelir mi giden Allah'ım,  
Bu afat bu acı neden Allah'ım.  
İmanla yaşayıp ölü mü dedin?

Ne bir villa kaldı ne lüks araba,  
Tapılan eşyalar düştü türaba,  
Zengin muhtaç oldu, bir çift çoraba,  
Yeter yeter, haddinizi bilin mi dedin?

Zühre'm iyi düşün şöyle bir dur da,  
Kim ağa, kim çoban, kim zengin,  
kim fakir aslına var da,  
Patron ile işçi aynı çadırda,  
Kuldan hiç farkı yok, kulun mu dedin?

Büyük Şair Abdürrahim Karakoç'un "Bir  
Mektup Yazdım Hasan'a, / Ha Hasan'a Ha Sana"  
ve "Merak" başlıklı şiiriyle sözümüzü

başlayalım...

Çok oku, çok düşün, çok şeyler anla,  
Aha bu mektubu alınca Hasan,  
Manalar iplikten incedir amma,  
Kelimeler biraz kalınca Hasan,  
.....

Burada ne düğün ne bayram kaldı...  
En güzel umutlar dalda ham kaldı!  
Korku, hasret, isyan, keder-gam kaldı,  
Binalar temelden uçtu be Hasan.

Sonunda anladım "son"u gerçekten,  
Cansızda fark ettim "can"ı gerçekten,  
Ben hala bulmadım "ben"i gerçekten,  
Hangi dost sırrıma erdi bilmem ki.  
Depremde kaybettiğimiz canlarımızı rahmet-  
le yâd ediyor, dualar gönderiyoruz. Ruhları şad,  
mekânları cennet olsun...

**NOT:** Bu yazıyı depremin üzerinden aylar  
geçmiş olmasına rağmen niçin bugün kullandığı-  
mızı merak eden okuyucularımıza...

Geçen gün Hatay'da yayın yapan bir yerel  
televizyon haber spikeri kendilerine hiçbir  
konuda yardım ulaşmadığını, enkaz kaldırma  
çalışmalarının sağlıksız yürütüldüğünü, evsiz  
kalan Hataylıların şimdi de asbest tehlikesi  
ile karşı karşıya kaldığını söyledi. İktidarın ve  
muhafeletin olaya seyirci kaldığını ifade eden  
spiker ceket ve gömleğini çıkarıp atlet ile haber  
programı sundu. Kendisinin bu tür bir protes-  
to hareketinde bulunmak zorunda kaldığı için  
üzgün olduğunu söyledi.

